

2021.11.11

Baltijos šalių ir Suomijos dujų perdavimo sistemos operatoriai siekia glaudesnės regioninės dujų rinkos integracijos

Dujų perdavimo sistemos naudotojai visame Baltijos šalių ir Suomijos regione nuolat išreiškia poreikį išplėsti dabartinę Estijos-Suomijos-Latvijos dujų įleidimo tarifų zoną, siekiant kad prie jos prisijungtų ir Lietuva, panaikinant Kiemėnų taške tarp Lietuvos ir Latvijos taikomas tarpvalstybines dujų perdavimo paslaugų kainas.

Didinant 2019 m. pasiektą regioninę rinkos integraciją, Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos perdavimo sistemų operatoriai – „Gasgrid Finland“, „Conexus Baltic Grid“, „Elering“ ir „Amber Grid“ siekia rasti sprendimą, leisiantį įtraukti Lietuvą į bendrą tarifų zoną - erdvę be vidinių tarifų tarp valstybių - taip pagerinant sąlygas rinkos dalyviams veikti visame regione ir sukuriant maksimalią vertę galutiniams dujų vartotojams. Siūlomo bendros tarifų zonos modelio apimtyje būtų nustatomi harmonizuoti dujų įleidimo tarifai išoriniuose įleidimo į regioną taškuose, taip pat būtų taikomos nuolaidos įleidimo taškuose iš alternatyvių dujų šaltinių.

Bendra tarifų zona turėtų pagerinti prieigą prie alternatyvių dujų šaltinių ir padidinti dujų rinkos konkurencingumą regione. Be to, operatorių siūlomas sprendimas turėtų užtikrinti grynąją naudą visoms bendroje tarifų zonoje dalyvaujančioms šalims.

Operatorių ekspertų komanda rengia bendrai suderintą paraišką dėl regioninės dujų perdavimo sistemos įleidimo tarifo ir tarpusavio kompensavimo mechanizmo tarp Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos PSO (toliau – ITC), kuri dar šiemet bus pateikta keturių šalių nacionalinėms reguliavimo institucijoms. Numatoma, kad kitas regioninės dujų rinkos integracijos žingsnis gali būti įgyvendintas nuo 2023 m. sausio 1 d. Prieš tai turėtų įvykti vieša konsultacija dėl siūlomo ITC ir tarifų modelio bei turėtų būti priimti visi reikiami nacionaliniai sprendimai pagal atitinkamus teisės aktus kiekvienoje iš keturių šalių.

Dabartinis regioninės dujų rinkos integracijos etapas, vadinamas FinEstLat (Suomijos, Estijos ir Latvijos) vieningo įleidimo tarifo zona, buvo įgyvendintas 2020 m. sausio 1 d. Be bendrų įleidimo tarifų nustatymo, kuriant FinEstLat buvo sujungtos Estijos ir Latvijos balansavimo zonos, sukuriant Est-Lat balansavimo zoną, bei pradėtos bendrai teikti paslaugas Est-Lat balansavimo zonoje veikiantiems rinkos dalyviams.